TOR:s yttranden

Livförsäkringsskattekommitténs promemoria om vissa beskattningsfrågor angående frivillig pensionsförsäkring (DsFi 1972:10)

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund beretts tillfälle avgiva yttrande över rubricerade promemoria, får förbundet härmed anföra följande.

Promemorian behandlar inkomstskattefrågor rörande dels makars avdragsrätt och skattskyldighet för frivillig pensionsförsäkring dels beskattningen vid överlåtelse av pensionsförsäkring. Förbundet kan i stort sett ansluta sig till de synpunkter, som kommittén anfört till stöd för föreslagen lagstiftning i berörda frågor.

Lagstiftningen torde främst komma att få betydelse i vad den gäller den förstnämnda frågan, vilken aktualiseras av de genom 1970 års skatteomläggning införda bestämmelserna om A-inkomst och B-inkomst. Skattskyldig kan genom att betala försäkring, som ägs av andre maken få nedsättning av skatteprogressionen, medan utfallande försäkringsbelopp särbeskattas hos andre maken. Att försäkringar i anledning härav enbart eller huvudsakligen tecknas på grund av skattesynpunkter torde vara ovedersägligt. Befogad anledning att lagstiftningsvägen inskrida häremot synes föreligga. Den nya lagstiftningen kommer emellertid att gälla även fall, där sakliga skäl kan tala för bibehållande av avdragsrätt. Det kan ifrågasättas, om man inte genom lämplig undantagsbestämmelse borde skapa möjlighet härtill.

Promemorians författningsförslag innehåller särskilt stadgande rörande ej livsvarig ålderspension, som utgått på grund av pensionsförsäkring tecknad något av åren 1970, 1971 eller 1972. Försäkringstagarens make föreslås bli skattskyldig för den del av sådan pension som motsvarar av maken under åren 1970—1972 för försäkringen erlagt premiebelopp varför avdrag vid taxeringen åtnjutits helt eller till övervägande del. Försäkringsanstalt skall beträffande ålderspensioner, som utfallit på grund av försäkringar tecknade under något av angivna år, lämna uppgift rörande vilket år försäkringen tecknats och med vilket belopp premie erlagts. Det förutsättes att taxeringsnämnderna på grundval av sålunda lämnade kontrolluppgifter skall utreda vem som erhållit avdrag för premien. För försäkringar, som utfallit senare än sex år efter det år försäkringen tecknats vid vilken tid deklarationsmaterialet för teckningsåret normalt kan ha förstörts, ifrågasättes utredning med hjälp av uppgifter i taxeringslängderna.

Förbundet finner högst tveksamt om de kontrollåtgärder och det utredningsarbete, som föreslagits och ifrågasatts, kan leda till eftersträvat resultat: att i varje fall uppspåra skattskyldiga som under angivna år tecknat försäkring varom fråga är. Kan tillräckligt och tillförlitligt underlag för taxeringsarbetet inte erhållas, äventyras likformigheten och rättvisan i taxeringen. Härtill kommer att det taxeringsnämnderna åvilande utredningsarbetet i många fall kan bli betungande och måhända leda till eftersättande av angelägnare granskningsuppgifter. Med hänsyn till vad

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:05

sålunda anförts synes noga böra övervägas om tillräckliga skäl föreligger för att införa så diskutabla bestämmelser som de här avsedda. För en noggrannare prövning talar också det betänkliga i att lagstiftningen här ges retroaktiv tillämpning. Förbundet skulle ur principiella synpunkter helst se, att ur författningsförslaget utmönstrades vad som bygger på retroaktivitet.

Företagsskatteberedningens promemoria om övergång från kontantprincip till bokföringsmässiga grunder i förvärvskällan rörelse. Ds Fi 1973:1

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund beretts tillfälle avgiva yttrande över rubricerade promemoria, får förbundet härmed anföra följande.

Såsom beredningen framhåller har rättsläget i många år varit oklart, när det gällt frågan huruvida skattskyldig vid övergång från kontant- till bokföringsmässig redovisning varit berättigad att vid inkomstberäkningen för övergångsåret medtaga ingående värden för balansposter i fråga om tillgångar och skulder, oaktat det skattemässiga resultatet av rörelsen året närmast före övergångsåret fastställts utan hänsynstagande till dessa balansposter. Kontinuitetsprincipen, som förutsätter identitet mellan dessa poster, har i många fall åsidosatts. Beredningen föreslår därför att punkt 1 av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen kompletteras med bestämmelse varigenom denna princip kommer till klart uttryck. Förbundet delar helt beredningens uppfattning om behovet av en kompletterande bestämmelse i angiven riktning.

Den berörda anvisningspunkten synes böra fullständigas. Det framgår inte med önskvärd tydlighet, att kontinuitetsprincipen skall gälla även när i deklarationen för året före beskattningsåret inga belopp utbalanserats trots att anledning härtill förefunnits. Med hänsyn till att berörda skattskyldiga liksom taxeringsnämnderna i regel inte har tillgång till de motiv, som legat bakom lagändringen, synes därför i det angivna lagrummet tillägg böra göras till texten: ”Värdet av ingående tillgångar och skulder som nyss sagts skall därvid bestämmas i enlighet med närmast föregående års utgående tillgångs- och skuldposter”.

Tillägget kan lämpligen få ungefär följande lydelse: ”Om inga sådana utgående poster redovisats i deklarationen för det år som närmast föregått beskattningsåret, får sålunda inga ingående tillgångs- och skuldposter upptagas för beskattningsåret.” För tydlighetens skull borde följande mening ”Den som övergår” etc såsom hänförlig till den, som tidigare tillämpat kontantmetoden, utföras i särskilt stycke.

Förbundet har i övrigt icke funnit anledning till särskild erinran i anledning av vad promemorian innehåller.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:05